

„Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu dostępny dla wszystkich”
Numer projektu: POWR.03.05.00-00-A039/21

Ceramika w aspekcie unikatów a produkcji seryjnej

Tworzywa jednorodne, takie jak ceramika i szkło, są z istoty swej bardzo plastyczne. Możliwość kształtowania ich wydaje się być prawie nieograniczona. I właśnie ze względu na swą właściwość łatwego kreowania różnorodnych kształtów formuje je się intuicyjnie, swobodnym gestem. Jednak kształtowanie tworzywa porcelanowego i szklanego tylko pozornie jest tak łatwe, w rzeczywistości podlega wielu ograniczeniom technologicznym.

1. Formy gipsowe służące do odlewania kształtów z masy porcelanowej.

Fascynujące jest to, że na przestrzeni czasu, w niewielkim stopniu zmienił się proces powstawania porcelany - nowe technologie wytwarzając tradycyjne tworzywo zostają opracowywane przede wszystkim po to, żeby móc skrócić czas wypału czy zwiększyć produkcję, zastępując maszynami ludzkie ręce. Zmniejsza to znacznie koszty produkcji, przy jednoczesnym podnoszeniu jakości. Jednak unowocześnienie procesu wytwarzania wpływa wyłącznie na wydajność pracy, nie na możliwości kreacji. Nadal najbardziej skomplikowane kształty formowane są ręcznie.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

2. Produkty ceramiczne w przestrzeni fabryki porcelany

3. Fason KROPLA w trakcie produkcji w fabryce porcelany

W całości zmian technologicznych w procesie produkcji ceramiki – mechanizacja wpłynęła w korzystny sposób na ocenę kształtów porcelanowych, powstających tradycyjną metodą. Im doskonalsze wyroby potrafią wyprodukować maszyny, tym cenniejszy jest wkład ludzkich rąk.

4. Ręczne szklwienie salatek w wannie z roztworem szkliwa.

Przewrotność ta wyraźnie zaznacza się w dekoracjach. W początkowym okresie pozyskania nowego narzędzia w projektowaniu zdobin ceramicznych, jakim był komputer, obserwowano pewnego rodzaju zachłyśnięcie możliwościami bezbłędnego multiplikowania danej sekwencji wzoru. Sprawiało to jednak wrażenie dużej sztywności, jak gdyby szablonu stwarzającego kolejne warianty. Obecnie często komputerowo stwarzany wzór, naśladuje gest odręcznego rysowania, po to, by sprawić wrażenie indywidualnego potraktowania pojedynczego naczynia. SIGNUM TEMPORIS.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

5. Dekoracja na fasonie Kropla, odwzorowująca ślad pędzla.

Niejako odciskaniem swego śladu w ceramice jest fakt sygnowania przedmiotów nazwiskiem designera. Jest to zjawisko złożone. Nie bez znaczenia jest marketingowy aspekt sprawy, gdzie czynność ta służy podniesieniu rangi danych wyrobów. Bez względu na renomę projektanta służy budowaniu prestiżu firmy i jest zagadnieniem szeroko rozumianej promocji.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

6. Ekspozycja targowa fabryki Porcelana CHODZIEŻ na targach Ambiente we Frankfurcie

Na problem ten można też spojrzeć z innej perspektywy. Popularyzacja porcelany nastąpiła dzięki wprowadzeniu maszyn do produkcji przemysłowej i przewrotnie, właśnie wtedy, największą wartość zdobyły przedmioty wytwarzane ręcznie. Nie chodzi o rękodzielnictwo lecz artystyczny wyrób unikatów, zarówno użytkowych, jak i ozdobnych. Także w masowej produkcji elementy wykonywane ręcznie są najwyżej cenione.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

7. Ręczne wykańczanie naczynia z fasonu KROPLA

Przemysł ujął ten problem w ten sposób, że ze względu na oczywistą niemożność uczestniczenia, a nawet zbyteczność projektanta, w całym cyklu produkcji, bierze on bezpośredni udział do etapu formowania prototypu. Każdy następny egzemplarz ma być multiplikacją, bez znamion indywidualizmu.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

8. Ustawione na sobie stopy seryjnie wyprodukowanych talerzy

Sygnalem dla użytkownika, że przedmiot jest „stworzony” przez jakąś osobę, która bierze za niego odpowiedzialność nie tylko w aspekcie estetyki, ale za wszystko, także funkcjonalność, ergonomię, bezpieczeństwo, jest właśnie sygnowanie wyrobów przemysłowych nazwiskiem projektanta, co w ceramice jest zabiegiem stosunkowo łatwym, w niczym nie naruszającym estetyki wyrobu, a ze względu na małe gabaryty i „poręczność” jest dobrym nośnikiem informacji. Przyczynia się to do popularyzacji designu w powszechnej świadomości – i trzeba mieć nadzieję, że wkrótce designerzy będą jak powietrze, zauważy się dopiero ich brak.

9. Talerz porcelanowy sygnowany nazwiskiem projektanta